

درس نهم: ایرانی آباد و یکپارچه

*اوضاع سیاسی ایران هنگام به قدرت رسیدن صفویان:

- ۱- ایران حکومت واحد قدرتمندی نداشت.
 - ۲- حاکمان نواحی مختلف باهم در جنگ بودند.
 - ۳- در غرب و شمال غرب عثمانی ها به ایران طمع داشتند.
 - ۴- در شمال شرقی ازبک ها به ایران حمله کردند.
- *در قرن دهم هجری اسماعیل از نوادگان شیخ صفی اردبیلی حکومت صفویه را تاسیس کرد.
*اقدامات شاه اسماعیل صفوی:

- ۱- به کمک قزلباش حکومت محلی در شمال غربی را شکست داد.
- ۲- پس از تسلط بر تبریز خود را شاه ایران خواند.
- ۳- پس از تاجگذاری مذهب شیعه را رسمی کرد.
- ۴- با شکست ازبک ها در خراسان بر سراسر ایران مسلط شد.

*جنگ چالدران:

- ۱- شاه عثمانی از تشکیل حکومت شیعه مذهب صفوی در ایران ناخشنود بود.
- ۲- جنگ چالدران میان سپاهیان اسماعیل صفوی و عثمانی ها رخ داد.
- ۳- در منطقه چالدران در نزدیکی شهرخوی امروزی رخ داد.
- ۴- عثمانی ها به کمک داشتن سلاح های آتشین مانند توپ و تفنگ که سپاه ایران از آن بی بهره بود پیروز شدند.

*بعداز شاه اسماعیل پسرش تهماسب به سلطنت رسید.

*اقدامات شاه تهماسب صفوی:

۱-سرو سامان دادن به اوضاع داخلی ایران

۲-دفع حملات ازبکان و عثمانی ها

۳-حکومت صفوی را تثبیت و تحکیم کرد.

۴-پایتخت را از تبریز به قزوین انتقال داد.

۵-ایجاد روابط مسالمت آمیز باکشورهای همسایه

*شاه تهماسب به دلیل اینکه تبریز همواره در معرض هجوم دشمنان بود پایتخت را از تبریز به قزوین انتقال داد.

*بعداز شاه تهماسب شاه عباس اول به سلطنت رسید.

*اقدامات شاه عباس صفوی :

۱-حکومت صفوی را به اوج قدرت رساند.

۲-ازبک و عثمانی ها را شکست داد.

۳-پایتخت را از قزوین به اصفهان منتقل کرد.

*اقدامات شاه عباس برای تقویت حکومت مرکزی:

۱-حکومت ولایت ها را از افراد قزلباش گرفت و به غیر از آنها داد.

۲-درکنار سپاه قزلباش سپاه جدیدی از افراد غیر قزلباش تشکیل داد.

۳-با کمک گرفتن از اروپاییان سپاه خود را به توپ و تفنگ مجهز کرد.

*علل ضعف و سقوط دولت صفوی:

۱-سیاست کشتن و کور کردن شاهزادگان

۲-سیاست باز داشتن شاهزادگان از حکومت ولایات

۳-اختلاف و درگیری میان مقامات کشوری و لشکری

سلسه مراتب قدرت در دوره صفویه:

۱-شاه

۲-وزیر بزرگ (اعتمادالدوله) مسئول امور مالی و اداری

۳-فرماندهان نظامی: علاوه بر فرماندهی سپاه معمولاً حاکم

ولایت های مهم بودند.

*باتشکیل حکومت صفوی در ایران اروپا وارد قرن جدید شد.

* قرن های شانزدهم تا نوزدهم میلادی در اروپا قرون جدید می گویند.

* پیش گامان استعمار: انگلستان - پرتغال اسپانیا-فرانسه

* در دوره اسماعیل صفوی جزایر و سواحل جنوبی توسط پرتغالی ها اشغال شد.

* در دوره شاه عباس اول ایران به کمک انگلیسی ها پرتغالی ها را بیرون راندند.

